

Авторка статті:

Ангеліна ОЛЕКСАНДРОВИЧ,

здобувачка

ОП Соціальна робота

Науковий керівник:

Сергій КОТЛОВИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних технологій

СУТНІСТЬ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ (СТРУКТУРА, ФУНКЦІЇ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ)

Психосоціальна реальність та його явища з'являються по причині віддзеркалення різноманітних форм спілкування та взаємодії. Кожна особистість має власний досвід, адже кожен знаходиться в безпосередньому соціальному контакті. Тому на людину впливає мікросередовище і макросередовище, їх культура, соціальні норми і цінності. Тому соціалізація особистості є важливою частиною нашого життя і розвитку.

Метою цієї публікації є ототожнення поняття соціалізації особистості в суспільстві, її структури на теоретичному та практичному рівнях.

Серед плідних думок про соціалізоване виховання та виховання в працях американських соціологів слід відзначити:

- уявлення про те, що соціалізація пов'язана з процесом адаптації (хоча інтерпретація адаптації як адаптації передбачає пасивність у процесі соціалізації особистості);
- ідея побудови соціальних зв'язків як одного з механізмів соціалізації;
- положення щодо формування систем самосвідомості та соціальної орієнтації та значення розвитку мови для успішної соціалізації [1, с. 69].

На нашу думку, для аналізу виховання майбутніх фахівців вищої школи необхідно конкретизувати їх професійну соціалізацію, тобто процес оволодіння існуючими професійними нормами, правилами, цінностями та поведінкою та їх вплив на життя людини.

Перераховані вище фактори слід враховувати при розробці адаптованого тренінгу для підвищення ефективності соціалізації.

Найважливіший механізм соціалізації (вхід людини суспільства) є нормативним наслідуванням суспільства через систему освіти, сім'ю, громадську думку, соціальні інститути. Габріель Тард бачить у соціалізації не тільки стійкі соціальні механізми і забезпечення можливостей соціального розвитку.

До функцій соціалізації можна віднести:

- культурну, яка полягає в тому, щоб якнайкраще забезпечити рівний доступ до культурної спадщини для всіх дітей та молоді;
- розвиваючу, що забезпечує створення умов для виявлення та розвитку талантів дітей;
- захисну, що включає в собі захист прав соціально неадекватної молоді;
- запобіжну, що має за мету подолати прояви бездоглядності та злочинності;
- реабілітаційну, що здійснюється через соціальну реабілітацію дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах та забезпечення системи захисту дітей та підлітків з особливими потребами [1, с. 69].

Суть соціалізації полягає в тому, що людина стає членом суспільства, до якого вона належить, у процесі участі та вироблення морально-правових норм. Суттєвий зміст соціалізації втілюється на перетині процесів адаптації, інтеграції, саморозвитку та

самореалізації. Їхня діалектична єдність забезпечує оптимальний розвиток особистості у взаємодії з навколишнім середовищем протягом усього життя людини. Процес соціалізації – це сукупність усіх соціальних процесів, за допомогою яких індивід засвоює систему норм і цінностей, що дозволяє йому функціонувати як член суспільства. Іншими словами, це процес перетворення спочатку асоціального суб'єкта в соціальну особистість із суспільно прийнятою моделлю поведінки, яка приймає соціальні норми та ролі [2, с. 12].

Отже, соціалізація – це постійний, багатогранний процес, який проходить протягом усього життя людини. Але найбільш інтенсивно він проявляється в дитинстві та підлітковому віці, коли встановлюються всі основні ціннісні орієнтації, засвоюються основні соціальні норми та упередження, формується мотивація соціальної поведінки. До факторів, які мають найбільший вплив на процес соціалізації, належать сім'я, освіта, ЗМІ та державна молодіжна політика.

Тому формування суб'єктивних якостей у всіх сферах життя, у тому числі й у сфері праці, свідоме дотримання закону, вміння захищати громадянські права та виконувати обов'язки має відобразитися в успішній соціалізації, політичній діяльності, патріотичній відданості Батьківщині, міжособистісних стосунках, етнічній приналежності тощо відіграють важливу роль у культурі соціальних відносин, прагненні безперервно нарощувати й реалізовувати творчий потенціал на благо суспільства та співгромадян.

Використана література

1. Галус О. Соціалізація особистості: сутність, концептуальні підходи у наукових теоріях, напрямках, школах. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна"*. 2010. № 2. С. 69-75.
2. Краснова Н. П., Харченко Л. П., Пігіда В. М. *Соціалізація особистості: навчально-методичний посібник до семінарських занять і самостійної роботи для студентів спеціальності „Соціальна робота”*. Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. Луганськ: Видавництво ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”. 2010. 178 с.